

स्मदिभ. Als adj. müsste das Wort gefasst werden in der Bedeutung *umgeben von Hörigen (Hofstaat)* in der Stelle: स मर्मज्ञानं श्रुयुभिरिभो राजैव मुञ्चतः। श्येनो न वंसु षीदति १,५७,३. Deshalb drängt sich die Vermuthung auf, dass hier der ursprüngliche Ausdruck entstellt und etwa herzustellen wäre: इभे राजैव मुञ्चते *wie ein Fürst unter seiner ergebene Dienerschaft*, wodurch auch मुञ्चत erst zu seiner rechten Bedeutung käme. Ob इभ m. Uq. ३, 151 hierher oder zu 2. इभ gehört, lässt sich nicht entscheiden. — Vgl. श्ये.

2. इभ m. Elephant Nir. 6, 12. AK. 2, 8, 2, 3. H. 1218. M. 8, 84. 11, 68. 12, 67. BHARTṚ. 1, 5, 58. am Ende eines adj. comp. f. श्या AK. 2, 8, 2, 48. H. 748. श्या ein Elephantenweibchen AK. 3, 4, 55. TRIK. 3, 3, 75. — Vgl. श्या.

शकपा (2. इभ + क०) f. Name einer Pflanze, *Scindapsus officinalis* Schott, RATNAM. im ÇKDr. — Vgl. कृस्तिकपा, गजपिप्पली, कृस्तिकपि०.

शकेशर (2. इभ + केश०) m. N. eines Baumes, *Mesua Roxburghii* Wight, SUGR. 2, 222, 21. — Vgl. नागकेशर.

शमन्धा (von 2. इभ + गन्ध०) f. N. einer giftigen Frucht TRIK. 2, 251, 19.

शमत्ता (von 2. इभ + दत्त०) f. N. einer Pflanze, *Taridum indicum* Lehm., RATNAM. im ÇKDr. — Vgl. नागदत्ती.

शनिमीलिका (2. इभ + नि०) f. Klugheit, Verschlagenheit (gleich der des Elephanten) TRIK. 4, 1, 129.

शमालक (2. इभ + पा०) m. Elephantenwächter H. 762.

शमालक m. Löwe BŪRIPI. im ÇKDr. — Wird in इभम् (acc. von 2. इभ) + शचल (von चल० mit श्रा) zerlegt. — Vgl. शमारि.

शमषा f. N. einer Pflanze (स्वर्पातीरी) RATNAM. im ÇKDr.

शमष्य (von 2. इभ + श्राष्या) m. abgekürzt für शकेशर TRIK. 2, 4, 20.

शमारि (2. इभ + शरि) m. Löwe (des Elephanten Feind) H. 1284.

शैय (von 1. इभ) adj. 1) zum Gesinde gehörig, Höriger: श्यान् राज्ञा वनायान्ति *wie ein Fürst seine Hörigen (bewältigt), so (bewältigt und)*

versehrt Agni die Bäume RV. 1, 63, 7 (4). — 2) reich (reich an Gesinde und Hauswesen) AK. 3, 1, 10. H. 337. a. n. 2, 346. MED. j. 6. उपस्तिर्ह चाक्रायण श्यग्रामे प्रद्राणाक उवास ॥ स केश्ये कुल्माषान्खादत्तं बिभित्ते KĪHĀND.

UP. 1, 10, 1. 2. श्यकुमार DAÇAK. 72, 2. श्यै = शमकृति gaṇa दण्डादि zu P. 5, 1, 66. श्यै ÇĀNT. 1, 5.

श्यका = श्यिका (von श्ये) P. 7, 3, 46, Sch.

श्यतित्विल (इ० + ति०) adj. mit dem was zum Hauswesen gehört reich versehen: श्यतित्विल इव ध्यानातित्विलो भविष्यति ÇAT. Br. 4, 5, 9, 11.

श्यौ (von 2. इभ) f. ÇĀNT. 1, 5. 1) Elephantenweibchen H. a. n. 2, 436. MED. j. 6. — 2) N. eines Weihrauchbaums, *Boswellia serrata* Stackh., diess.

श्य प्रon. Stamm s. u. इद्म् und इमथा.

शक demin. von इम wird wie ein gew. nom. durch alle casus mit Ausnahme des nom. sg. (अयकम्) declinirt P. 7, 1, 11, Sch. 2, 112, Sch.

SIDDH. K. 20, b. VOP. 3, 131.

श्रमथा (von इम) adv. wie hier, wie jetzt P. 5, 3, 11. प्रत्तथा पूर्वथा विश्रमथा RV. 5, 44, 1. Nir. 3, 16.

श्यन् (anom. desid. von यज्ञ), श्यन्ति; nur im praes., partic. (act. und

med.) und conj. imperf. श्यन्तान् zu belegen. (श्यन्ति NAIGH. 2, 14 gehen = zustreben) erbitten, erstreben (mit acc. der Sache und gen. oder acc. der Person); *ersehnen, suchen*: सुभं वा सूरिर्वेषणावियन्तन् RV. 1, 182, 2.

2, 20, 1. देवानो य इमनो यज्ञमान् श्यन्ति 8, 31, 15. वसूनां वा चर्कषु श्यन्ति ध्या वा यज्ञैर्वा रोदस्योः 10, 74, 1. (न शश्रमुः) श्यन्ततः पृथो राज्ञः 9, 22, 4.

श्यन्ति कृत्यतो कृत श्यति 10, 11, 6. 6, 21, 3. 49, 4. 8, 46, 17. 9, 64, 21. 66, 14. 10, 30, 3. partic. med.: एषि देवि देवमिष्यन्तमाणम् 1, 123, 10. श्यन्तमाणा भृगुभिः सजोषाः स्वर्यत्तु यज्ञमानाः VS. 17, 69.

— अग्नि zustreben: (इन्द्वे) अग्नि देवां श्यन्ति RV. 9, 11, 1. अग्नि गा श्यन्ति 78, 1.

— प्र verlangen, sich sehnen nach: यद्दधिषे मन्स्यसि मन्दानः प्रेदिष्यन्ति RV. 8, 45, 31.

श्यन्तु (von श्यत्) adj. sich sehrend: धन्वन्निव प्रया अंसि त्वमग्न श्यन्तवै RV. 10, 4, 1.

श्यन्तक (von श्यत्) adj. f. ० तिको so klein, winzig, tantulus: श्यन्तको कुषुम्भकः RV. 1, 191, 15. श्यन्तिका शकुतिका 11.

श्यता (wie eben) f. Quantität, Anzahl Sch. zu P. 2, 1, 8 und 6, 2, 4. AK. 3, 4, 56. RAGH. 6, 77. 10, 33. 13, 5.

श्यत् (von 2. इ) adj. f. श्यती so gross, nur so gross; so viel, nur so viel; tantus (correl. कियत्) P. 5, 2, 40. 6, 3, 90. VOP. 7, 94. स विशो दाति वार्षमियत्यै er schenkt Gut auch einer Gemeinde nur so gross (wie diese; Sâj.: = उपगच्छत्यै) RV. 7, 42, 4. गतेपयन्ति (Padap.: श्यत्ति) सर्वना कृत्श्याम् er kommt auch zu so kleinen Spenden 6, 23, 4. श्यन्मघम् 8, 21, 17. रास्वैपेतसोमा भूयो भर VS. 4, 16. 10, 25. श्यत्ययै चासीत् 37, 5. TS. 5, 1, 8, 4. 2, 8, 7. श्यति शत्यामि 6, 2, 8, 5. श्यतः सपत्नान् ÇAT. Br. 2, 1, 2, 17.

14, 1, 2, 11. श्यान्वाव किल पप्र्यावती वपा AIT. Br. 2, 13. नासिकावचन इतीपत्युच्यमाने wenn nicht mehr als ना० gesagt würde PAT. zu P. 1, 1, 8 (ed. Calc.). अस्मिन्नपति भूलोके auf dieser so grossen Erde KATHĀS. 12, 8. श्यत्काञ्चनम् 4, 95. श्यत्तं कालम् PAÑĀT. 84, 25. 236, 4. KATHĀS. 13, 35. श्यती वेला PAÑĀT. 207, 22. श्यन्ति वर्षाणि RAGH. 13, 67. श्यता वपसा KATHĀS. 25, 30. श्यच्चिरम् 6, 146. 13, 137. 25, 255. श्यता durch so viel 17, 167. SĀH. D. 34, 13.

श्यम् s. इद्म्.

श्यर्ति s. अरु.

श्यसौ (von श्यस्यु) f. Ermattung, Niedergeschlagenheit, languor: तेषो क्येसेवास किमिह कर्तव्यम् ÇAT. Br. 2, 2, 2, 3.

श्यस्य (anom. intens. von यस्), श्यस्यते erschaffen, hinschwinden, languescere: सो ऽस्यात्र कनिष्ठो भवत्यधस्पदमिवेष्यते ÇAT. Br. 2, 2, 2, 10.

श्यसितं कृ कुर्याद्यत्प्रस्तरस्य रूपं कुर्यात् 1, 9, 2, 14. 2, 1, 4, 27.

श्र, श्रति gehen Nir. 5, 27; vgl. इल्. — श्रद्यै s. u. श्रद्यः.

श्रञ् (anom. intens. von रञ्, राज्), श्रञ्चति, selten med. 1) anordnen, zurichten: श्रञ्चन्ने प्रथयस्व जन्तुभिस्मे रायः RV. 10, 140, 4. med.: श्रञ्चत्त यच्छुद्धो विवाचि 7, 23, 2. Wegen dieser Stelle und derjenigen u. प्र in NAIGH. 3, 5 aufgeführt. — 2) lenken, leiten: येदेषामग्रं जगतामिर्ञ्चन्ति RV. 10, 75, 2. — 3) verfügen, gebieten über (gen.) NAIGH. 2, 21. पुवं विप्रस्य मन्मनामिर्ञ्चयः RV. 1, 151, 6. स संतानामिर्ञ्चसि 8, 41, 9. विश्रैषामिर्ञ्चत्तं वसूनाम् 46, 16. 39, 10. 1, 7, 9. 53, 3. 6, 60, 1. — श्रञ्चति ईर्ष्यायाम् (vgl. श्रस्) gaṇa कण्डादि zu P. 3, 1, 27.